

ประโยค ป.ธ.๘

แต่ง ฉันท์ภาษามคร

สอบ วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๕

จงเก็บข้อความตามที่จะเก็บได้ ในข้อความข้างท้ายนี้ แล้วประพันธ์ให้เป็น
ภาษามครโดยฉันท์ลักษณะ ๓ อย่าง ตามถนัด แต่งฉันท์อะไร แจ่มชื่อก็ได้ด้วย ฯ

บรรดาศาสนาทั้งปวง เมื่อรวมขึ้นแล้ว ในชั้นต้นก็เป็นลัทธิอันเข้าใจง่าย ไม่ยาก
เย็นปานใด ผู้ที่เป็นศาสดาเอง จะเป็นพระพุทธเจ้าของเราก็ดี หรือจะเป็นพระเยซูก็ดี ใครๆ
ก็ดี ความตั้งใจในการสั่งสอน ย่อมจะต้องมีเหมือนกัน คือ อยากจะให้ผู้ฟังนั้นเข้าใจง่าย
เพราะฉะนั้น ถ้อยคำอันใดที่จะใช้ ก็เลือกใช้ที่เป็นภาษาอันพูดกันอยู่โดยมากในสมัยนั้น
ทั้งสำนวนและโวหาร คงใช้อย่างที่ใช้อยู่ในสมัยนั้น ครั้นต่อมา เมื่อท่านผู้เป็นศาสดา
ล่วงลับไปแล้ว จึงเกิดมีพวกสาวก ซึ่งต่างคนต่างแสดงโดยโวหารอัตโนมติ คือ ความ
เข้าใจของตนเอง

ครั้นท่านสาวกองค์หนึ่ง แสดงธรรมไปอย่างหนึ่ง ท่านอีกองค์หนึ่งแสดงไม่
เหมือนกัน เช่นนี้ ย่อมเกิดเป็นข้อทู่เถียงกันขึ้นได้ โดยไม่มีใครยอมใคร เพราะเป็น
สาวกด้วยกัน จึงบังเกิดความจำเป็นที่นานๆ จะต้องมีการประชุมบรรดาสาวกหรือพระสงฆ์
ซึ่งมีหน้าที่สอนศาสนา พูดจาหรือกัน ให้การสั่งสอนนั้นดำเนินไปเป็นร่องรอยอันเดียวกัน
การประชุมเช่นนี้ เรียกกันตามภาษาข้างโบราณว่า “สังคายนา” สังคายนาได้ทำแล้ว
เป็นหลายคราว ในสังคายนาครั้งแรก เชื่อว่า ความตกลงกันคงจะมีโดยง่าย เพราะใน
เวลานั้น ยังมีสาวกอยู่มาก ซึ่งได้ฟังพระบรมพุทโธวาท ยังมีผู้ที่จำได้อยู่มาก เพราะฉะนั้น
ข้อใดที่ฝ่ายหนึ่งจำได้ อีกฝ่ายหนึ่งหลงไป ก็คงเอามารวมกันเข้าได้เป็นชั้นเป็นอัน จึง
รวบรวมเป็นหนังสือขึ้นได้ ที่เรียกว่า “พระบาลี”

แต่ทั้งที่มีพระบาลีเช่นนั้นแล้ว ยังไม่วายทู่เถียงกันในหมู่พระสงฆ์ที่สอน
ศาสนาเอง เพราะเหตุว่า พระบาลีซึ่งแต่งขึ้นเมื่อสังคายนาครั้งที่หนึ่งนั้น ต่อมาภาษา

ดำเนินไป ภาษาที่พูดกันก็ไม่ตรงกับภาษาที่ใช้กันในสมัยโน้นเสียแล้ว เพราะฉะนั้น ก็เกิดมีผู้แปลภาษาเก่านั้นต่าง ๆ กันขึ้นเอง คือ ที่เรียกว่า “พระอรรถกถาจารย์”

พระอรรถกถาจารย์ย่อมแปลตามความเห็นของตนเอง อธิบายตามที่ตนคิด เห็นว่าจะเป็นอย่างไร และมีอรรถกถาจารย์มากขึ้นทุกที มีการแก่งแย่งวิวาทกันอยู่ในหมู่ผู้สอนศาสนา พระเจ้าศรีธรรมโศกจึงต้องจัดรวบรวมทำสังคายนาอีกครั้งหนึ่ง ก็เป็นอันได้รวมทั้งพระบาลีและอรรถกถาเป็นพระไตรปิฎกอย่างที่เรารู้กันอยู่เดี๋ยวนี้ และมีสูตรต่าง ๆ สำหรับอธิบายเล่าเรื่องราว ครั้งนั้น พระพุทธองค์ทรงเทศนาด้วยธรรมข้อนี้ในตำบลนั้น แก่ผู้นั้น ดังนี้ เป็นต้น ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ.๘

แต่ง ฉันทภาษามคธ

พ.ศ. ๒๕๔๕

ปฐยาวัตร

อาทิตโต เหตุต สัพพพณฺตํ
วิญญูเหว สุวิญญูเยยฺยํ
อมุหํ โลกนาโถปิ
สาวกานาภิปตฺเตนฺติ
ตสฺมา โวหริตา โหติ
ตาย สาสนธมฺมํ ว
ปจฺฉา เตสฺสจฺเจเนว
อตุตฺตโน มติยา ธมฺมํ

ปณฺณตฺตํ วรสาสนํ
ตมณฺณตฺตํ น ทุกฺกรํ
สตุตฺตาโรปิณฺณทิจฺฉิกา
เอตํ สุเชน พุชฺฌิตํ
ยา ภาสา ลปิตา ตทา
ปกาสเนติ ตทํ ตทํ
สาวกา ธมฺมโกวิทา
ชนานํ อนุสาสเร ฯ

อินทรวงศ์

เอเตสุ อญฺโหล มติยา ว อตุตฺตโน
เทเสติ ตํ สาสนธมฺมมณฺณณฺณ
อญฺโหล ตฺว เทเสติ ตโต ตมณฺณณฺณ
เต นณฺณณณณณณณณณณณณณณณณณ
สกุขํ สณฺณณณณณณณณณณณณณณณณณ
เอวํ วิวาโท อุทฺทปาติ สาสเน
เอเตสุ เถรา กุสลา สุเปสลา
ตตฺตตฺตติ ตํ วุปฺสเมตฺตกามกา
อปฺเปกฺกทา เต สุตฺตมานมานสา
สงฺคายิตํ สมนิปปิตํ สาสนํ
ธมฺมณฺจ ทีเปสุมิเชว ธมฺมโต
โส สมนิปปาโต ยตินิธํ อิทํโส
สงฺคีตฺตนาเมน วิทฺธิ วุจฺเจ
ยสฺมา ตทา ธมฺมธฺรา ยตี พฺพ
ตสฺมา ว เอสา ปจฺฉา สุนิฏฺฐิตา
เย เย หิ ธมฺมา สุตฺตา สุปกฺตา

วสันตคิลก

เย เย วิปุลาสคตา อหุ้ ตทา
 เต เต ว สงคณหิย สฎฐ ปณทิตา
 ธมฺเม สุตฺตเร ว สุตฺตติมากเต
 สงคิตีมาโรปยุ ปาลีนามโต ฯ
 กิจจาปี เอวมิธ อตฺถิ วรตฺถปาลี
 นิจฺจํ ปนตฺถิ อนุสาสกสาวกานํ
 สงฺฆสฺส เกทชนโน ครุโก วิวาโท
 ภาสา หิ ยา อิธ ปุจฺจติ มาครีติ
 ตายาหุ สงคหคตา ชินธมฺมปาลี
 ปจฺฉา จ เอตฺรหิ สลฺลปิตา ว ภาสา
 ตํมาครีวีสทิสาทุ ชเนหิ ยา สา
 ตสฺมา นิรุตติกุสลา พหุการ เถรา
 สทฺธมฺมวฺชณฺณจิตฺติยา สกภาสโต ตํ
 คมฺภีรปาลีปวโร ปวิวตฺตยีสฺส ฯ

ปฐยาวัตร

เต ตทา ปวิวตฺเตนตา	ตํ ปาลี สกภาสโต
รุจฺยิยา ทิฏฺฐิยา จาปี	อตฺตโน ปวิวตฺตยํ
เตน อฏฺฐกถาเจรา	พหุกา อนุปฺพุทฺโต
ธมฺมานุสาสกานํ ว	วสนฺตานํ ตหิ ตหิ
ภณฺทนณฺจ วิวาโท จ	อุปฺปชฺชิสฺส ปุณฺณปุณํ
ตสฺมา เสฎฺฐโฆ มหาราชา	ธมฺมาโสโกติ วิสฺสุโต
พหุ เตปิฏฺเฐ เถเร	สงคิตี ปุณ การยิ
ติสฺสํ สงคิตฺติเยว	เถรา สงคิตฺติการกา
ปาลี อฏฺฐกถาโย จ	สพฺพา กตฺวาน เอกโต
อาโรปยีสฺส สงคิตี	ปิฏกตฺตยนาโมโต
ยาว อชฺชตฺตนา เอตํ	ปรมฺปราย อากตฺนติ ฯ